

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvadá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A megkerés.

okkal igénytelenebb ez a cím, semhogy az ember valami komolyabb jelentőségű eszmét sejtne alatta. Pedig mindjárt meglátjuk azt, hogy az, köz- és magánéletünk egész folyásába döntőleg belejátszik.

Ugyanis nálunk az a praxis, hogy ha valaki akar valami lenni, akkor végig járja mindazokat, a kiknek a választásnál beszólásuk van és rendszerint az arravalóságtól messze eső érvekkel iparkodik kapacitálni az iránt, hogy csak ő az illetékes pályázó.

Hasonlóképp, ha valaki fegyelmi tekintetben fenytő elbánás alá kerülne, első dolgának tartja bejárni mindazokat, akik elismert szövívői szerepüknek fogva reá, a bűnösre nézve kellemetlenek lehetnének. A megszorultság köztudomásúlag találatkonnyá teszi az embert s a mai kölcsönhatásos világban alig akad olyan ágról szakadt ember, a kinek ne volna olyan összeköttetése a melynek útján megtalálja az érdekkapcsolat bárkivel.

Mindenki keres és talál hatékony közvetítőket, akik útján az illető fegyelmi potentátókat megközelítenie sikerül. A megkeresésben tisztelet nyilvánul, és a tisztelet mindenkinek jól esik, annál jobban, minél ritkábban jut hozzá. A megszorult ember nem fukar a címezésben, túlon-túl méltatja a megnyerendők befolyását, imputál neki olyan hatalmat, a minőt az valóban szeretne; hozzá teszi, hogy boldogulása egyedül az ő szavától függ s örök háláját már előre is kifejezi.

Az ember csak ember marad, ha akármilyen egyetnek vagy testületnek a választmányi tagja is. Mert aki hiúságunknak bizeleg, az kellemesen csikland bennünket. A szép szónak tömjénfüstje annál könnyebben szédít, minél kevésbé vagyunk hozzá szokva. Így aztán az a rendes eset, hogy a megkerék nagy többsége hajlik a szép szavakra. Kivált ha neki semmibe se kerül; kivált ha megmenthet és lekötelezhet egy szegény embert.

Ki ne óhajtana Mecenás lenni? ki ne szeretné magát lekötelezettekkel körülvéve látni? A bizottsági tag, ha némiképp mást sugall is neki jó meggyőződése, így monologizál magában: Miért tegyem ki mindig magamat éppen én a közügyért? minek csináljak magamnak hiába ellenségeket? Ez a szegény ember talán hibázott egy kicsit, de hát ki nem bibázik? Ha jól tehet az ember valakivel, miért ne tegyen?

Ilyen és hasonló szép szölamok elaltatják a lelkiismeretet, megvesztegetik az igazságérzetet, a bíróból büntőrséget csinálnak, ítélet helyett udvarlásra csábítanak s a közügyek hivattott óréből — egynek kedvéért ezek rovására — illetéktelen kegyosztogató válik.

Igy történt meg szemünk láttára, hogy egyik-másik iskolászik a bebizonyodott kötelességmulasztást meg sem fedte s ezzel a bűnösnek szarvakat növesztett, a kötelességtudó feljelentő ellenőrt pedig apathiába süllyesztette. Így történetelt meg egy közpartólásból fennálló egyesületnél, hogy a hamis számlacsinálás és gyanús pénzkezelésen kívül semmiben sem excelláló bizalmi tisztviselőt bűneinek hivatalos kiderülte után is megrovatlanul dédelgették. Ilyen körülmények közt maradhat közbizalmi álláson sok olyan tisztviselő és hivatalnok, a kire már ismételen rábizonyultak olyan üzemek, melyeket megtorlatlanul túrni nem volna szabad. Így juthat egész községek élére olyan férfú, a kinek a vezetésehez se esze, se jelleme, s multja után jogosultsága nincsen.

Nálunk hála Istennek e részben drasztikus

példák ugyan gyéren, de aprók és szemetszűrők annál gyakrabban fordulnak elő.

Hiszen az önkormányzattal járó szabadválasztás nem volt és nem lesz soha nagyon finyas vagy scrupulózus a holmifele bizottságok összeállításában. Az meg sehogyssem következik, hogy a ki törvény szerint joggal ülhet a valahol, az jellemileg is odavaló egyszersmind. Az egyenjogúságot egy tolvonással lehet dekretálni, dacára, hogy az emberek végtelen sok mindenben nem egyenlők.

Azért irtuk ezen eszméltető sorokat, hogy a nálunk szépen fejlődő társulási szellemnek egyik káros korszakját, a bűnös kegyosztást mint lényegében cinkos, következményeiben veszedelmes üzemeltet, vonatkozások nélkül ugyan, de egész közéletünkre kiterjedőleg kárhóztassuk. Gondolják meg, a kiket a közbizalom, a hasznos egyetlek érdekképviseelőül oda állít, hogy egynek kedvéért megsérít összes tagtársaikat mindannyiszor, valahányszor az igazság és lelkiismeret ellenére, kegyeket osztogatnak a közös rovására.

Aki itélkedik — ugymond Sallustius — annak haragtól, gyűlölségtől és könyörületlőt egyaránt mentnek kell lennie.

Miként írassék meg Bács-Bodrogh megye monografiája?

Thim Józseftől.

Mióta a megyei történelmi társulat megalakult, megyei történetírásunk új lendületnek indult. A megyében élő írók, kik eddig elszórvan munkálkodtak, egy közös szellemi tüzhely köré csoportosultak. Eme társulat vetette fel a fontos kérdést, s kimondá, hogy a megye monografiája mielőbb megírassék; s a megye intéző férfiai, feltölvva e fontos nyilatkozatot egész nagyságában, siettek kezét nyújtani ez eszmének, siettek ezt a megvalósuláshoz elősegíteni, tetemes pénzösszeget szavazva meg. Evvel megmutatták, hogy a megye tudd a tudományért lelkesülni; köszönet nekik.

Ha tehát a megye intéző férfiai az említett cél elérésére, meghozták az anyagi áldozatot, kin mulik ennek megvalósítása? Bizonyára rajtunk, kik a megye történetével foglalkozunk; pedig sokat feszegették a kérdést — s hol van az eredménye?

Még tavál, röviden (helyesebben »igen rövid cikkekcskében« mondja egy névtelen »Be-küldetett« című soraiban; mintha kevéssel nem lehetne sokat mondani s minden gondolatot hosszú lére kellene eresztetni!) vetettem papírra gondolataimat a monografia miként való megírását illetőleg. »A történelmi társulat — mondám akkoriban; ossza fel a megye történetét bizonyos korszakokra, összefüggő egészet képező eseménycsoportokra, s hívja fel az írókat ezeknek megírására.« — »Az írók, kik eddig a megye történetével foglalkoztak, bizonyára oly korszakok megírására vállalkoznak, melyekkel már eleve foglalkoztak; ennek pedig az az előnye lesz, hogy a munka minden egyes része bő szaktudomány eredménye lesz, a mi, ha egyes ember írja meg, tekintve a tárgy óriási voltát, el nem érhető.« — »Ha egyes ember fog a monografia megírásához, nem teremthet alapos munkát, miután ezen téren, a kisebb dolgozatoktól eltekintve, vajmi kevés történet; az anyag pedig olyannyira szét van szórva, nagyobbára a levéltárak megsemmisítve lévén a török, Rákóczy és a forradalmi időkben, hogy maga a gyűjtés néhány évtizedet vesz igénybe egy egyénnél.«

Maga a helyes logika és tiszta felfogás csakis ily konkluziókra enged következtetni. Vajjon ki meri állítani, hogy ő ismeri, és képes a megye monografiáját alaposan, az eddigi ismert és nem ismert okiratok alapján, rövid idő alatt megírni? — Miért idegenkedünk tehát az említett módózzattól?

Vannak, kik azt szeretnék, hogy ketten-hárman vagy csak egy írja meg a munkát. Hogy egy írja meg a munkát, — valóban ezen

naiv és a viszonyokat nem ismerő körülményekből eredt nézet szóba sem jöhet; ami pedig ama állítást illeti, hogy ketten-hárman írják meg a monografiát, csakis az elsőnek variációja; ezen nézet védői okosabbnak vélik ez előbbivel szemben egységre lépni, mint haszontalanul versenyezve pályázni. Ha ezen módózzatok szerint iratik meg a monografia, ugy ennek tudományos megmunkálása szenvedni fog, ennek pedig sohasem szabad szenvedni. Ezen utóbbi nézetek védői legfeljebb azt vethetik szememre, hogy a stílus egyöntetőségének rovására lenne, ha többen írják meg a monografiát; hadd szenvedjen a stílus, csak legyen a munka tudományos tanulmány szüleménye. Az igaz, ha a stílus szenved, többen vesznek részt a munka megírásánál, s akkor — a honorárium is szenved, mondá egy valaki nekem. Vagy írassék a megye történetéhez méltó munka, vagy — hagyjanak íróink fel a kölcsönös küzdelemmel, melynek az a vége, hogy egy elviszi a koncot, a többi pedig fáradságát avval a tapasztalattal jutalmazhatja, hogy — nem volt szerencsés!

Ami a monografia beosztását illeti, annak a lehető legszelesebb alapon kell történnie. A történet a munkának csak egy részét képezheti, illetőleg első kötetét. A monografia tárgyát két részre oszthatjuk, u. m. történeti és leíró részre. A történeti rész eléggé ismeretes s nem kíván bővebb fejtegetést. A leíró részhez tartozna a földrajzi ismertetés, geológiai, természettudományi, statisztikai, gazdasági s több egyéb közérdekű leírás.

A történeti rész önálló kötetben jelenhetne meg s ennek megírására van elég tudományos író. A második kötet megírása most még sok akadályba ütközne az erők teljes hiányában; azért ezt későbbre kellene halasztani.

Felfoghatlan előttem, hogy miért nem intéz felhívást egy tevékenyebb, ismertebb megyei író a megyei történetírókhoz, hogy az ügyet véglegesen eldöntsék. Ha pályázatot kívánnak, a szerint fogják magukat tartani; ha a fentebb kifejtett módózzatot fogadja el az írók többsége, ugy haladéktalanul jelentkezzenek, ki melyik korszakot szándékozza megírni. A megye intéző férfiai csak szívesen láthatnák a mozgalmat, melyben összes megyei íróink részt vennének.

Kívánatos volna a megyei lapok hasábjain eme ügyet megbeszélés tárgyává tenni. Ismételen mondom: a megye monografiája nem képezhet monopolumot.

Hírek.

F. hó 18-án kedden Felsőécs Királyunk legmagasabb születésnapja alkalmából a városi polgármester a testületeket és hivatalokat ünnepélyes isteni tiszteletre invitálta mindkét templomba.

Jankovich Aurél főispán dr. Milkó Izidor árvaszéki ülnököt főlevéltárnokká nevezte ki.

Ami elismerésre méltó igyekezet, melyet a helybeli honvédség a céllovészetre fordít, nem emelhető ki eléggé. A díjak kitűzésével a legénység csak buzdulhat, s a versengés oly erkölcsi igyekezetre szólítja fel őket, hogy minden egyes ember saját tehetsége szerint ingert érez magában jól és biztosan löni. E hó 13-án délután 3/3 órakor kezdődött meg a célbalövés. A legénység igazán oly biztosan lött, hogy bátran bármely közös hadseregbeli ezred díszére válának. A biztos lövés az ügyesség és gyakoroltság-gal párosult. Egész 1/5-ig tartott el a verseny s a győztesek ünnepélyes kitüntetésével végződött. A díjakat a kinstár és a tisztikar tűzé ki. A legénység után a tisztikar kelt versenyre; az első díjat Barát Kálmán hadnagy urak itélték oda; a másodikat Fesztl Rajmár, a harmadikat Dr. Molnár István Lajos, a negyediket Dr. Dekker Gyula szabadságolt állományu hadnagy urak nyerték el. Eme versenylovés után a jut. díj-céllovés következett; az első díjat Szluha hadnagy ur. a másodikat Tagányi százados ur, a harmadikat Dekker Pál szabadságolt állományu hadnagy ur nyerték el. A jut. díj-lovés után a hölgyek léptek síkra Flóbert-puskákból löve; az első díjat Diószegi Mihályné, a másodikat Babó Adél kisasszony, a harmadikat Dr. Sági Samuné, a negyediket Beke Jolánka kisasszony nyerte el. Végzett munkaután kedélyes lakomát csaptak s a helybeli újabban keletkezett banda, értem Beke Gyula primás ur zenekarát, pedig szívből fakadt nótákat játszott. A fiatal-ság eme zenci vállalata igazán dicsérendő s ha ily

törekvők lesznek, mint eddig voltak, — nem mondunk sokat — kellemetlen konkurenciát csinálnak Sándornak. Alkonyat után a Vadászúrt szállodájába ment a díszes közönség hol éjjelig folyt a kedélyes tánc. T.

A karlovici kongresszus ügyében a Konyovits-párti választók f. hó 16-án tartottak értekezletet. A gyűlésen Maties Riszta elnökölt. Első szónok Masirevits György volt; visszapillant a június 30-án megtartott alakuló gyűlésre, melyen mindenki bizton remélte, hogy az itteni szerbek képviselőiket egyhangulag fogják megválasztani. Sajnosan csalódtunk, mert egyes „népvezetők” és „népboldogítók”, kik inkább önmaguk s nem a nép javát hordják szívükön, a meghasonlás, a viszály magvát hintették szét köztünk. Ez azonban nem aggasztja őt; ő erősen reméli, hogy az értelmes szerb nép Konyovits Jusztin megválasztásával csakis önmagát fogja megfektetni. Utána Konyovits Jusztin beszélt. A szólásra — ugymond — két indok indítja; először, hogy programját részletesen kifejtse; másodsor, hogy megcáfolja azokat a koholmányokat és rágalmatokat, melyekkel az ellenpárt a hírlapokban illeti. Ő híve a június 30-án tartott gyűlés határozatainak, kívánja a szerb patriarcha szabad választási jogát, az egyházi és fundacionális javak fölötti szabad rendelkezést, ne képezzenek azok monopoliomot, hanem fordítassanak a szerb nép szellemi kiképzetésére; püspökeiket a nép válassza. Azokat a jellemetlen hazugságokat, melyekkel az ellenpárt személye ellen fordul, megveti, cáfolatra sem érdemesíti: az ő multja, eddigi viselt dolgai biztos garanciát nyújthatnak a szerb népnek, hogy jövőben is csak azt fogja tenni, ami a nép úgy szellemi, mint anyagi javát mozdítja elő. Petrovits Dóme, képezdei tanár az ellenpárt egyik főkereskedőjéről emlékezik meg, hogy t. i. ő Konyovits J. kijelölése alkalmával nem fordultak a központi választmányhoz. De nem is fordulhattak ahhoz a választmányhoz, melynek élén egy oly férfi áll, ki irántuk mindig ellenséges volt, ki csak saját dicsőségét, népszerűségét hajhássza s ki jelöltüket bizonyosan nem is káldálta volna. Ezután Vuics Pájó heves beszében a Grucis-pártiak kereskedőit leplezi le. Köszönetet mond Vukicsévits Péter, iskolaszéki elnöknek, ki az ellenpárt legnagyobb pressziója dacára is, megengedte, hogy gyűlést tartassanak az iskola-épület udvarában megtarthassák; azt a tanítót pedig, ki oly fennem hirdeti, hogy 400 választót fenytői vizsgálat alá kellene vonni, mert egy hitközségi tag megválasztása ellen szót emeltek, megveti s kéri a választókat, hogy ugyanezt tegyék. (Ugy van. Zajos zsviók.) Hitközségünknek, ugymond, 140 tagja van s hányan vannak kiknek szabad beszélniük? mindössze hárman; ezek beszélnek, ezek tesznek mindent, a többiek nem juthatnak szóhoz. Mit fog még ránk az ellenpárt? Azt, hogy hirdetik: ha Konyovits J.-ra szavaztok, nem fizettek papbért! Föltéve, hogy hirdetőnk is ezt az elvet, van e közöttünk egy is oly eszelős, ki ezt elhinné. (Nincs!) Beszéljék-e a Baesvaniról? a „bajai kofá”-ról? (Itt szóló Baesvaniról fölolvasson egy a Konyovits-pártiak ellen írt gúnyverset). Ezek valóban hozzájuk méltó fegyverek. Beszéltek még Konyovits Ilia, Bandobranszky Uros és Kovacsics István, ez utóbbi oly inparlamentáris kifejezéseket használt, hogy a rendőrség jelen volt képviselője kénytelen volt őt rendre utasítani. A gyűlés előtt még Lalossevits Jácó buzdította egyetértésre a választókat.

A r. k. egyházvédelmség vasárnap ülésein 1. tárgyalta az apáca zárdára beérkezett öt offeret s azok közül Prokop György helybeli vállalkozót, mint mely Jiraszek 10% engedményét csak 174 forinttal drágább, egyhangulag elfogadta. Igen helyesen emelték ki Reitter Nándor és dr. Wolf Kálmán védnökké tagok, hogy ezen kiadás által az összes munkának helyben leendő elkészítése is biztosítottatik s így iparosaink kezébe jut az építésre előirányzott 62725 frt. 2. Az érseki hatóság az iskolaalap hozzá felterjesztett számadásait nem találta helyeseknek, mert részint magasra van azok biztos kamatja 7% ban fölveve, részint pedig oly tételeket is tartalmaz, melynek realitásához szó fér (rendkívüli kiadások, építési többlet-munkák, tandíj jövedelme stb.) A számadások helyesbített s indokolt kidolgozás végett az építészeti választmánynak sürgős elkészítés végett kiadatlak s az érseki hatóság is fel fog kéretni a gyors elintézésre. 3. Auth Béláné, kinek ura 28 évig volt itt kántor, de sehol nyugdíjat nem biztosított magának, szokatlan hangon és folyamodványba nem való kitételekkel sürgeti, hogy adjanak neki nyugdíjat vagy legalább — ami hite szerint dukál neki — halálzási kvartált. Több hozzászólás után kimondatik, hogy a folyamodonak jogos követelése nincsen, a méltányosság pedig, alap hiányában gyakorolni nem lehet. 4. Fejér apát indítványozza, hogy a kálváriához vezető stációk kegyeletes és céltudatos megőrzése végett kérsék meg a városi hatóság az illető amagy is szükségtelen útszalagnak bekerítésére. Az indítvány elfogadjatik s ha az engedély meg lesz, akkor gyűjthe-tünk pénzt a valóban botrányos karban levő stációk rendbenhozására; mert azok alapját beépítette a böles és igazságos előkor a dicső „új templom”-ba s most se pénz, se új templom. — A gyűlés különben igen látogatott volt. A tisztviselő urak is teljes számmal ott voltak, ami nagy dicséretükre válik, dacára, hogy a hitközségi ügyek iránt való érdeklődés némelyikük-nél csak így restauráció körül tapasztalható.

Radies István adai lakos egy 4 éves, pej, hoka orru, jobb lábára kesey e b. E bélyegű mén lórol szóló járlatát elvesztette.

Gyászhir. Özvegy Pribil szül. Lippay Zsófia, Koczár Zsigmond, Pribil Ernő, Maly József, Koczár szül. Vujevich Aranka, Koczár Adrienne, Jenny és Alice a maguk, valamint számos rokonai nevében szomorú szívvel jelentik tórron szeretett anyja, nagyanyjuk, napája és dedányjuk öz. Lippay Miklósné szül. Kőrös Teréz 1885. évi augusztus hó 15-én d. u. 3 órakor, életének 91-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai 1885. évi augusztus hó 17-én d. e. 9 órakor fognak az elhunytnek saját házából a róm. kath. szentegyházba és innét az engesztelő szentmise áldozat bemutatása után a szt. Rókus sírkertbe örök nyugalomra helyezést végett elki-sértetni. Zombor, 1885. évi augusztus hó 16-án. Áldás és béke hamvaira!

A Bács-Tiszavidéki rom. kath. tanító-egylet ez évi közgyűlését O. Morovicán folyó hó 24-én tartandja. Miről az egylet t. tagjai oly hozzáadással értesítettek, — miszerint a távolabb lakó s megjeleni szándékozó kartársak akár egyénenkint, akár testületileg sziveskedjenek Tamás Ferenc tanító, vagy nt. Schádl Ignác lelkesz urat értesíteni: vajjon mely községből? hányan? s mikor fognak megérkezni Ezen értesítés alapján fentnevezett urak intézkedni fognak ugy a gyűlés előtti, — mint a gyűlés napján érkezendett kartársak elszállásolásáról.

Kóhn Móritz kernyajai lakostól folyó évi aug. hó 2-án a kulai vásár alkalmával egy 10 éves, fekete paripa lórol szóló lójarlatot elloptak.

Matkovits Miklós szabadkai városi irodavezető f. hó 14-én elhunyt 60 éves korában.

Baján K. Gy. és S. Gy. f. hó 11-én párbajt vívtak. A párbaj oka kávéházi összeszólalkozás.

Orsay Vilmos, szabadkai törvényszéki bíró, nyugdíjaztatott.

Ujvidék város törvényhatósága kórházi orvosi állásra hirdet pályázatot. Határidő szeptember hó 15.

Ókrész Ignátz temerini lakos kárára a közlegelőről folyó hó 4 és 5 ike közti éjjel egy 3 éves, sötét pejszinű, hátulsó bal combján O. I. bélyegű, jegytelen csödört, egy 4 éves, vörös pejszinű, bélyegtelen, csillagos kanca lovat és annak 3 hónapos csödör csikáját ismeretlen tettesek elloptak.

„Tanügyi Lapok” címmel havonként kétszer megjelenő folyóiratot indit Tones Gusztáv, szabadkai főgymn. tanár szeptember 1-jével. Előfizetési ára egész évre 3 frt.

Szabadkán Magyar Imre elhunyt életének 22-ik évében.

A zombori állami főgimnázium érem és régiséggyűjteménye részére újabb adakoztak: 1.) Werner Rezső jtd. kassai jogakad. tanár ur 3 db. rézpént 1763. (M. Terézia), 1 db. rézpént 1816. (II. Ferenc császár), 1 db. rézpént 1818. (Frigyes Agost. szász király), 2 db. rézpént 1848. (V. Ferdinánd), 2 db. rézpént 1849. (I. Ferenc József), 1 db. rézpént 1851. (I. Ferenc József). 2.) Andráska Knittel Franciska urhölgy 3 db. ezüstpént 1660., 1670., 1676. (I. Lipót), 2 db. rézpént 1763. (M. Terézia), 1 db. rézpént 1851. (I. Ferenc József). 3.) Frank Albert ur 1 db. rézpént 1800. (II. Ferenc császár). 4.) Ifj. Tápay Péter pr.-sz.-iváni segédjegyző ur 2 db. ezüstpént II. Lipót császártól, 3 db. ezüstpént II. József császártól, 1 db. ezüstpént 1776. (Miksa bajor fejedelem), 1 db. ezüstpént 1615. (III. Zsigmond lengyel király), 1 db. ezüstpént 1830. (Miklós orosz cár), 1 db. ezüstpént 1736. (Károly Albert német alföldi fejedelem), 2 db. rézpént 1800. és 1812. (II. Ferenc császár), 1 db. rézpént magyar poltura 1707-ből. Fogadják a t. adományozók szives köszönetemet. Radies György igazgató.

Kiszáts községében f. hó 5-én egy 15 éves, hátul a bal combján I. S. bélyegű, jegytelen paripa ló vétettet bitangsgába és a mennyiben jogos tulajdonosa nem jelentkeznék, f. évi aug. 19-én el fog adatni.

Szabadkán egypár buzgó sportman regattageylet felállításán fáradozik.

Egy tanárviselt ember elvállal a jelen tanév kezdetével kedvező feltételek mellett gymnasiumi tanulókat teljes ellátásra; — megjegyztetik, hogy a teljes ellátáson kívül szellemi támogatásban is részesülnek. Bővebb felvilágosítást szivessegből e lap kiadóhivatala nyújt.

Bayer Ádám sztanicsi lakos a kulai vásárról haza felé hajtva marháit, Cservenka alatt a tengeriből egy kekes szőrű, bélyegtelen tehén, csoportjához szegődött.

A szabadkai takarékpéntár és népbank 500 frtot szavazott meg az erdélyi magyar közművelődési egylet részére.

Szabó Szabados András adai lakostól igazolvány hiánya miatt bitangsgába vétettet egy 6 éves, pej paripa ló, hátulsó jobb combján 136 bélyeggel, becsértéke 50 frt, mely bitang ló, ha igazolt tulajdonosa nem jelentkezik, f. évi szeptember 8-án d. e. 10 órakor Ada községében nyilvános árverésen fog eladatni.

Dudás Gyula előfizetési felhívást hirdet „Bács-Bodrogh vármegye Régészeti Emlékei” című művére. Előfizetési ára 1 frt.

A bikityi posta hivatalba f. hó 8 és 9. közti éjjel ismeretlen tettesek betörték s onnan 20 frt. értékű különtéle tárgyakat loptak el.

Jankovácson f. hó 5-én iszonyú jégeső esett, mely, kiszámíthatlan kárt okozott. A legnagyobb jégdarab állítólag 1 kiló súlyú volt. Ember élet is esett áldozatul. Pék József ottani lakost, ki az éjjel a mezőn lovat legeltette, az óriási jég lovaival együtt agyonverte.

Adófizetők figyelmébe. A folyó évi adó III. részletének esedékessége ideje e hó 15 ikével járt le. Akik adótartozásukat e napig (bezárólag) le nem rótták, 16 ikától kezdve késedelmi kamatot s esetleg in-tési díjat is fizetni kötelesek. A régiebb adó és hadmentességi díjtartozások azonnal lefizetendőek, mert ezekre nézve a zálogelési eljárás megszakítás nélkül folytattatik. A folyó évi adó harmadik részletére a zálogelések szeptember 1-én veszik kezdetüket.

Kocsis Mária zsabalyai lakosnőtől járlat hiánya miatt egy 8 éves, pej, kanca, h. j. O bélyegű, csillagos homloku és kesely lábú, továbbá egy 8 éves, sárgás, kanca, h. j. O bélyeggel, csillagos homloku és hátsó lábaira kesely; egy 2 hónapos csikóval; végre egy 2 éves, fekete anya disznó bitangsgába vétettet; mely jószágok tulajdonos nem jelentkezése esetén folyó évi augusztus 29-én Zsabalya község háza előtt elfognak árvereztetni.

Egy a bácsmezei viszonyokkal ismerős egyén, mint önálló gazda, alkalmazást nyerhet 4—500 hold földön. Gyakorlatlalt bírós teljessen komoly egyének forduljanak az adai m. kir. földmives iskola igazgatójához.

Mucsay Tamás bácsujfalusi lakostól folyó évi jul. hó 31-én egy két éves, pej szőrű, csödör csikó, h. b. combján S. bélyeggel ellátott 40 frt értékű ló, bitangsgába vétettet; s a mennyiben tulajdonosa folyó évi szeptember 5-ig nem jelentkezik, fenn leirt csikó, ugyanaz nap a hodsági betivásáron közárverésen fog eladatni.

A folyó hó 10-én megtartott ujvidéki vásár alkalmával a vásártéren két részeg paraszt összevaidkodott mire az egyik forgópisztolyával a másikat leköltte. A tettest azonnal átszolgáltatták a kir. törvénszéknek.

Hymen. Reitter Lajos a miskolci vasut posta-főnöke eljegyezte Ujvidékről Hanzlich Irma kisasszonyt, Hanzlich Károly, az ujvidéki vendéglősök ipartársulati alelnöknek leányát.

Gahi György mint tulajdonos, Kasanszki Simon rácmiliticsi lakos, mint vező részére kiállított egy 142 cmeter magas, sötét pej, 6 éves, igás, h. jobbról R. M. bélyegű lováról a járlatot ismeretlen helyen és időben elvesztette.

Móga Lajos b.almási állomási főnök 70 frtot gyűjtött a piskii telep részére.

Baján a zivatar a vásártéren levő kökeresztet darabokra zúzta s a Dunán hét malmot szakított ki helyéből.

Rozumberszki Antal eseléd 1876. évi november 16-án 55 sz. a. a szabadkai kapitányi hivatal által kiállított eselédkönyvét elvesztette.

Árverések. Radovánovits Milos 7637 frtra becsült ingatlanai szept. 19. Titelen. — Altmanu József és társai 7448 frtra becsült ingatl. okt. 4 Ujvidéken. — Lazits Gája 4222 frtra becsült ingatl. szept. 14. O Sztapáron.

Szabadkán megjelent Iványi István jeles történésziünk „A tiszai határ. örvidék 1686—1750”, című műve.

Mocs Szaniszló Gyula zirci áldozár f. hó 15-én tartotta első miséjét Baján.

A Fogl-féle 10,000 frtos adományból Bajáról 21 iparos tanuló megy fel az országos kiállítás tanulmányozására.

A „Bácska” 62. számában Szobonya Bertalan adai kir. földműves-iskolai igazgató tanár által írt aranka irtásának közlése alkalmával azon lényeges hiba fordult elő, mely szerint az mondatik, hogy a lucernát le kell vágni a földig, sőt még azon túl is legalább fél ölnyre. Ez úgy értelmezendő, hogy az aranka-foltot le kell vágni a földig s a folton túl még legalább egy vagy fél ölnyre még a tiszta lucernából is kell lekaszálni. Mit készséggel helyreigazítunk.

Az iparhatósági megbízottak fuvarköltésége. Az iparhatósági megbízottaknak feladatuk teljesítése alkalmával felmerült fuvardíjak megállapítása, és mely alapról fedezése végett a földmivelés, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter következő körrendeletet bocsátotta ki az összes törvényhatóságokhoz: Ezen célra az 1884. évi XVII. tc-be iktatott ipartörvény alapján befolyó díjak és büntetéspénzek egy része fordítandó. Miután azonban ezen összegek az említett törvény végrehajtásáról szóló általános rendelet 128. §-a értelmében elsősorban ipari, esetleg kereskedelmi oktatási célokra fordítandók, azoknak más ipari célokra fordítása, csak a legnagyobb takarékoszággal és óvatosszággal történhetik. Ennélfogva e részben a következőket rendeltem. I. Semminemű kiadásainak megtérítésére igényt nem tarthat azon iparhatósági megbízott, a ki feladatát saját lakhelyének belterületén belül teljesíti s ennél fogva a szab. kir. városok vagy törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban működő iparhatósági megbízottak másnemű kiadásainak megtérítésére épen nem s fuvardíj megtérítésére is csak azon esetben tarthatnak igényt, ha az általuk megvizsgálandó gyár vagy műhely az illető város belterületén kívül esik. 2. A szolgabírák székhelyein működő iparhatósági megbízottak saját lakhelyükön szintén csak az I. pontban megjelölt megszorítással tarthatnak igényt fuvardíj megtérítésére; ellenben igényük van erre, de csakis erre, ha a szolgabírói járásban a székhelyeken s így a saját székhelyükön is, kívül levő községekben fekvő gyárakban és műhelyekben s esetleg tanonciskolákban teljesítik a köteleességüket szemlét. 3. Fuvarbérül felszámítható a törvényhatóságok-kint kétfogatú kocsi megállapított kilométer pénz, vagy ott, hol vasuti összeköttetés van, a II. kocsiostály rendes díja. 4. Az iparhatósági megbízott kötelessége, mielőtt szemleutjára indulna, ezt iparhatóságának bejelenteni, s ott, hol fuvardíj felszámításának szükségé forog fenn, az előirt szemle negyedévenként egyszernél többször nem történhetik. 5. A fennebbiek szerint kiutalványozandó fuvardíjak az iparhatóság által állapítottak meg s a befolyt ipar-díjakból és büntetéspénzekből nyugta mellett fizetendők. 6. Az iparhatóságnak s névszerint a szolgabíráknak kötelessége gondoskodni arról, hogy oly községekben, hol gyár és műhelyi vagy tanonciskolai szemlének kell történnie, ezen szemlék végrehajtására ugyanazon megbízott küldessék ki, hogy így egyszeri utazással mindenmely szemle foganatosítható legyen. 7. Az iparhatósági megbízott a teljesített ki-rándulásról esetről-esetre uti napiót köteles bemutatni az I-ső fokú iparhatóságnak, mely az esedékes illetményt megállapítja, az illetőnek kifizesi a kifizetett összeget az ipartörvény végrehajtására vonatkozó általános szabályrendelet 126 §-a szerint berendezett pénztári naplóban kiadásba helyezi. Miután a beszedett díjak és büntetéspénzek szolgálnak fedezetül a felmerült fuvarköltésekre nézve, ennélfogva: a) oly városokban, melyek ipariskolákat fentartanak s a beszedett díjakat és büntetéspénzeket egészen megkapják, a fuvarköltés is az ő terükré számitandó fel. b) Szolgabírói kerületben vagy a községek kapják meg a befolyt díjakat és büntetéspénzeket, vagy pedig azok a megyei alapa olvasztatnak be. Az előbbi esetben a község, az utóbbiban a megyei alap terhére számitandó fel a fuvarköltés. c) Ha a kiküldetés több községre kiterjed, a fuvarköltés az utazás mérvének megfelelő arányban az egyes községekre felosztandó. Budapest, 1885. évi július hó 20-án. A miniszter helyett: Matlekovics s. k.

Tegnap hétfőn esküdték örök hűséget Dr. Láng József apatini járásorvos, a bájos Bodnár Piroška k. a.-nak Szegeden. Komák voltak Sándor Béla megyei főispán úr és Raichl Péter apatini birtokos. Az esküvőt a méltán népszerű örömszülék barátságos termeiben igazi magyaros zamatú multság követte.

Arányi, Pécsre szerződött szinigazgató, városunkban szeretne átmenőleg pár héti játszmá. Rossz-kor jön.

ünne
testv
s a
nak.
Dév
lyér
gyo
igaz
dég
Ivek
kat.
zaso
első
uj e
rol a
gye
s fe
isme
napl
kért
Istv
pezo
vár
nyé
prog
2. I
lővé
köz
köve
den
altá
Első
1 a
rogl
szór
ezüs
ezüs
képe
— 7
2 a
A n
min
sebb
ügy
50
péaz
men
tajt
nya
Stuy
és s
den
20
kiv
pél
A
ülő
188
zolt
mely
enn
kiál
lete
hog
szát
kiál
bek
tett
aug
társ
a n
föld
kéle
műv
szüb
min
dörg
jéve
val
rüle
el. J
csek
resz
kont
nak.
mad
hitv
tatot
séve
az u
léare
meg
elmá
mást
vissz
tem
rás
a ta
műv
szon
csape
kézse
dásai
mely
anná
sőt n
kat
eljár
ha n
homo
sőt k

F. hó 20-án Szt. István első magyar király ünnepén az apatini tűzoltók, egyelőre a zombori testvéregylettel, d. u. 3 órakor városunkba érkeznek s a helybeli mászókaháznál közösen gyakorlatokat tartanak. Este nyolc órakor a vendégek tiszteletére a Dévay kertben oltó (60 kros) közvacsora lesz, melyért kétféle jó paprikás és 1/2 liter bor jár ki. Nagyon kívánatos, hogy polgáraink ezen közhasznú és igazán polgári ünnepélyt jelenlétükkel fokozni és vendégszerető pártolással sikerült tenni sziveskedjenek. Itek a tűzoltói ürtanyán várják a tömeges aláírásokat. A bizottság.

Az adai m. kir. földmives iskolába a beiratkozások már megkezdődtek, sőt miután a felveendő új első évesek számára az üres helyek fenntartva, egy új első éves már be is vonult, hogy nov. 1-ig gyakorolja magát s ismerkedjék az új viszonyokkal. Megyénk gazdaközösségének melegen ajánljuk az iskolát s felhívjuk figyelmüket erre addig is, míg részletesebb ismertetést megkezdünk.

A helybeli r. k. ácsok és kőművesek sz. Rókus napján szokásos gyertyatartással és oltárkerüléssel kérték ki pártfogójuk további kegyes istápolását.

Felhívás. Folyó évi augusztus hó 20-án Szent-István napján Topolyán, az uradalom tulajdonát képező vásártéren a helybeli önkéntes tűzoltó-egylet javára nagy népiünnep tartatik, melyre az egész környék közönsége tisztelettel meghívatik. A népiünnep programja: 1. Az ünnepély kezdete d. u. 4 órakor. 2. Delután 4 órakor 5 menüdyörgésszerű költőgyűlés jelzi a tűzoltó zenekar által előadott ékes Rákóczy-induló mellett a népiünnepély megnyitását — következő versenyekkel: 3. Lövérseny. Fúthat minden topolyai polgárember tulajdonát képező ló, lovasa által szórén megülvé. — Távolság 2000 méter körben. Első díj 3 arany. Második díj 2 arany. Harmadik díj 1 arany. 4. Szamárfuttatás. Fúthat minden Bács-Bodrogh megyei illetőségű négylábú számar, gazdája által szórén megülvé. — Távolság 1000 m-ter. Első díj 3 ezüst frt. Második díj 2 ezüst frt. Harmadik díj 1 ezüst frt. 5. Versenyfutás. Fúthat minden Isten képére hasonlító emberi teremtés nyelvkiöltésig kedvére. — Távolság 200 méter. Első díj 3 ezüst frt. Második díj 2 ezüst frt. Harmadik díj 1 ezüst frt. 6. Ugróverseny. A nyertes díj 1 ezüst forint. 7. Póznamászás. Mászhat mindenki még nők is, de csak krinolinban. A legügyesebb mászó kap 3 ezüst frtot. 8. Hordómászás. A 2 legügyesebb kap 1—1 ezüst frtot. 9. Zsákfutás. Távolság 50 méter. Első díj 1 ezüst frt. Második díj 50 rézpénz. 10. Táncverseny. Résztvehet minden tyúkszemmentes férfi és nő. A legszebben táncoló férfi kap 1 tajtpipát. A legszebben lejtő nő kap 5 frt. értékű nyakéket. 11. Este nagy tűzijáték, rendezve a szegedi Staver által. 12. Társas vacsora a helyszínén sátrak és szabad ég alatt. Ingyen részt vehet abban mindenki a ki az ünnepély céljaira egy rongyos főrest 20 rézzel körítve megugraszt. 13. Vacsora után tánc kiválóan kiviradtik. 14. A legszebb idő a népiünnepély egész tartamára szerződésileg biztosítva van. A néző közönség kényelmére mérsékelt díjak mellett ülőhelyek és állványokról gondoskodva lesz. Topolyán, 1885. aug. 7-én. A rendezőség.

Kiállítási ügyek. A kiállítás országos bizottsága megkezdte szétküldését azon számláknak, melyek a kiállítókra különféle címeiken kirovattak; ennél fogva felkérem a zombori kiállítási kerület azon kiállítóit, a kik a központi bizottságnak e célra nálam letett 547 frtnyi összegéből segélyeztetni óhajtanak, hogy az országos bizottság által hozzájuk leküldött számlákat mielőbb vagy hozzáam alulírtok, vagy a kiállítás kerületi titkárához, dr. Margalits Ede urhoz, beküldeni el ne mulasszák, hogy terhükön a fent kitett összeg erejéig segíteni lehessen Zombor, 1885. aug. 17-én. Bittermann Nándor, az albizottság elnöke.

Az ugarolásról.

A földmivelési tudomány rohamos emelkedése, a társadalmi igények növekvése, a terhek szaporodása, a napirenden előjövő kalamitásokkal küzdő gazdát földjének okszerűbb kihasználására serkenti, annak tökéletesebb megművelésére ösztönzi, minden talpalatnyi művelhető területnek ekével való meghódítását teszi szükségessé: ne csudáljuk tehát, hogy az ugaroltatás is mindinkább csekélyebb térre szorul s mint villogásra dörgést, tölre a tavaszt várjuk, ép oly biztonsággal jövedelmezhet meg, hogy néhány évtized leforgása alatt az ugar is ki fog szorulni a gazda kultiválta területéről s helyét a jövedelmező zöld ugar foglalja el. Ma még az ugar jelen gazdálkodási viszonyaink, csekély állattartásunk mellett nem nélkülözhetjük.

Találkozunk tehát úton útfélen ugarolással keresztes paragon heverő földekkel, mik jelentékeny koutingensét szolgáltatják azon káros gommagvaknak, melyeket megérésekor széthurcol a fuvallat, a madár, a víz, a szélrózsa minden irányában; vagy hitvány legelőül szolgál a reá terelt, éhségre kárhóztatott falu gulyájának. Az ugar okszerű megművelésével csak nagy ritkán találkozunk. Szóljunk tehát az ugarról s annak kezeléséről.

Fekete ugar oly földrész, melyet növénytermelésre egy bizonyos ideig nem használunk; de azt kell megművelésben részesítenünk egyrészt, hogy benne az elmálást, a fizikai s vegyi processzusokat elősegítsük, másrészt hogy a belőle elvont növényanyagokat részben visszapótolhassuk. Az apró földrészezekben említett elmálás csak akkor lehetséges, ha azok az időjárás viszonyainak minél inkább kitétetnek, szóval, ha a talaj megbontatik. Ezt úgy érjük el, ha azt gondos művelés alá vesszük. Felszántás folytán az égáji viszonyok munkájukat a talajon gyakorolhatják, az a csapadékokkal s a légkör szervesen elemeivel érintkezésbe jöhet, szóval (ha a talaj) a termékenyítés áldásaiban részesül. Minél nyitabb a barázd, minél mélyebb a szántott felrét, minél gondosabb a munka, annál hatékonyabban nyilvánul az érlelés. Kivánatos, sőt megköveteli a talaj, hogy az összeomlott barázdákat boronával újra megnyissuk s igen okszerűtlen eljárás az, ha az ugarszántást lehengerezzük, kivált ha nincs okunk ezt tenni, föltéve, hogy talajunk nem homokos talaj, a mikor a lehengerezés megengedhető, sőt kívánatos is.

Ha a szántás rögös lenne, akkor lehengerezzük, de a hengert fogasborona kövesse. Szabályul tekintsük, hogy nedves, esőzattal talajt munka alá ne vegyünk; a nedves szántás tükröt vet, s megszáradása után származó rögök oly makacsul állanak ellen művelő eszközeinknek hogy 1—2 évi termésünket kockáztathatjuk. A mi az ugarolási költségeket illeti ezek nagyon is számításhoz veendőek. Kísérleljünk meg egy odavetett számítást megreszkizni: 1-ső szántás 2 frt 50 kr, 1-ső boronálás 0.25 frt; 2-ik szántás 2 frt 50 kr, adó stb 2 frt; 200 frt 6% = 12 frt; 3-ik szántás 2 frt 50 kr. Összeg 21 frt 75 kr holdanként. Ha már most két szántás költségét a közvetlen belevett termény terhére írjuk 5 frt; marad tiszta kiadásépp mely azon évben nem kamatoz, 10 frt 75 krunk. Meggondolandó tehát, vajjon az ugarolást nem pótolhatni-e oly móddal, mely ily költségekkel nem jár. Van mód, s ez a fél vagy zöld ugarolás gyakorlása, a midőn a földet egyévi takarmány növényvel vetjük be. Ilyen takarmány növények egyike a zabos búkköny. E mód igénybe vételére a célt úgy érjük el, miut a fekete ugarral, mert gyorsan kerülvén le a takarmány a talajról, azt még jó megművelésben részesíthetjük, a rá következő növény alá, másrészt nagy mennyiségű takarmányt nyerünk, mely állatjaink jó táplálást s nagy mennyiségű trágya előállítását teszi lehetővé. Minden hátrány nélkül kiküszöböljük tehát az ugar: 1. ha kellő mennyiségű trágyával rendelkezik, 2. ha váltó rendszerű üzünk gazdaságunkban, 3. ha földjeinket gondos szakszerű megművelésben részesítjük. Kellő mennyiségű trágyaanyagot csak kellő számú állattalomszolgálat, kellő számú állattalomszolgálat mellett, arányos takarmány termelés igénybe vétele szükséges s az okszerű földművelés e két elso rolt pont megvilágosítása mellett csaknem önkényű áll elő, ha a mondottakat kellő szakértelem kíséri. Az arányos takarmány-termelés nagyon relativ fogalom s ha engedelmet szabad vennem, hogy általánosán szabassak a piaci s takarmány-növények egymáshoz arányáról, akkor az általános szabályt említem, mely az arányt az 1 : 1-ben állapítja meg. Hogy a 3 nyomású rendszerrel miképp lehet hátrány nélkül váltó-gazdálkodásra átmenni, arról legközelebb.

Szobonya Bertalan.

HÁROM NAP APATINBAN.

(Karcolat.)

Utaztunk Apatin felé mint egy jubilálni készülő színészi trupp. Ki hintón, ki stájer kocsin, utána a bagázsia közöttük a ládák királyával, melyről az apatiniak azt hitték, hogy meglepetésképen a kupuszina dalárdát hozzuk benne, pedig dehogy, egyik daltársunk vadonatúj fehér mellénye a szalonkabáttal lógáldozott benne, hogy össze ne gyűrődjék.

A művészek, engedelmet kérek mi is annak tartottuk magunkat, (egyszer minden 25-ik esztendőben gondolatban lehet) — ha egyébe nincs is, de van fantáziája, mely oly erővel dolgozott bennünk, hogy koncentráva a 2 bagázsias kocsit elhajította volna: látuk a távol ködében Apatin mezővárosának közönségét, mely önmagát megtisztelve ujjong, éljenez, s úszik a dicsőségben hogy volt benne annyi erő, volt benne annyi intelligencia, hogy egy, ha nem is elsőrangú, de mindenesetre kiváló fontosságú kultur tényezőt, saját dalárdáját egy negyed százon kereszttől fel volt képes tartani, hogy annak fennmaradása nem volt esetleges mint a dunai zátony, hanem közönségének intelligenciájában találta fenállásának alapkövét, és így tovább, ki volna képes a fantázia csapongását követni.

A távol köde mindinkább bontakozott, a zászlós póznák jobban és jobban közeledtek felénk, hurrah! itt vannak! Eljen Apatin közönsége!

Leugráltunk kocsinkról, zászlónkat kibontottak, s koszorúkat, mellyel egy nagykorúságot elért társ-egyletet üdvözlendő magunkat hoztunk, rendbehozva, gyalogsorban elindultunk a községi bejáróhoz.

El voltunk ragadtatva. A jubiláló lelkes dalárda a zenekarral egyetemben mint szifáld phalanx állott ott s szívélyes szavakkal fogadott bennünket, míg az Apatin város közönségét képviselő apró honpolgárok félbeszakítva játékukat csodálkozó ábrázattal bámulták az idegen arcokat; enélkül különben még a drezdai közönség sem fogadhat egy magyar dalárdát.

Csatlakozván a két dalárda, két zászló alatt szép rendben zenezővel vonultunk a városba.

A tömeg óriásra szaporodott. A rövidlító dalárok szemüveggel voltak kénytelenek haladni, hogy le ne gázoljanak senkit e tömeg közül.

Célnál lévén, hozzáfogtunk az ismerkedéshez és ismerkedtünk 32 fok melegben éjjel utáni egy óráig. Az ismerkedés könnyen ment, még a legpogányabb gyerek szíve is megolvadt miut az írósvaj, e melegben, hát még az érzékenyebb szívűek, azok pláne majd hogy sirva borultak egymásra.

Ilyenek a művészek, csak akkor tárták ki szívüket ha egymásközt vannak. Mindenki vigadott, csupán egyetlen egy volt közülünk elkéservede, szegény szerencsétlen egy kis parázs népszerűséget szerzendő toasztot gyártott még odahaza Apatin város közönségének szives vendéglátására, de nem lehetett elmondani, mert még a korcsáros is dalárdaista volt, hiába a kinek nincsen szerencséje. . . .

A másnapi diszebéd sokkal jobban sikerült, a mennyiben igen tágas, kellemes helyiségben folyt le s kedélyesség dolgában is kifogástalan volt.

Hát még a hangverseny! A fogadtatás, ismerkedés és diszebédre a vendéglátó advariasság rovására bár, de iparkodott kádenciát találni a nagy közönség, de hogy a hangversenytől, mely minden tekintetben sikerült volt s a melyet még a legmókányabb ellenzéki is meghallgathatott volna, távol maradtak, erre már kádenciát nem lehetett találni.

Az a sok dalárdaista az emelvényen úgy vette ki magát, mint egy bukófében levő operette-társulat utolsó fellépte az utiköltségért, melyet részvét hiányában a szomszédos községek csupán a jó hírnév megemlése céljából támogatnak.

Este bál volt a „Koroná”-ban. Kifogástalan volt minden. Szép nők, szép terem, jó cigány, kedv is akadt, bár akkora meleg volt a teremben, (nem csoda, egész estig a pecsenyék ott sülték) hogy a Sándor bandá-

jának bőgését kanállal kellett felkaparni, mert egészen megolvadt, a többiek pedig öngyilkossági szándékból az emelvényről akartak leugrani. Alig lehetett őket visszatartani.

Volt is keletje a hideg bornak. Ittunk, mintha spongyát ettünk volna, de még annál is jobban, a korcsáros csupa csirkefej, nyak, láb és szárnyal traktált bennünket jó pénzért, ugyannyira, hogy egyik daltársunk éjjel után hite ajánlása mellett állította, hogy ő madár s füttyült, mintha csak azzal akart volna fizetni.

A korcsáros jól számított, a mily mértékben fogyott a bor, olyanban emelkedett a jókedv. Csak fényes reggel tisztult a csatátér.

Midőn a fényes nap bevilágított, már csak rendtelenséget és egy mozdulatlan, dalárjelvényes emberi alakot talált, ki illetőségéről és egyéb viszonyairól csupán annyit tudott mondani, hogy „spricer”, szegényt ez ölte meg.

Minden tekintetben kitűnően sikerült a reggeli halpaprikás. Szegény apatini dalárdistákat, ha senki nem, de az idő legalább kárpótolni igyekezett fáradságaikért. Megérdemelték. Szébb idő képzelni is alig lehetett volna.

Valóságos eldorádóban képzelte magát az ember azon a kis szigeten, még a falevelet is sült halnak néztük csupa jókedvünkből, hozzá még az apatiniaknak igazán kitűnő trombitás bandája, olyan jókedvre kerekedtünk, hogy egy különben igen komoly uri ember határozottan állította, hogy elpárolog, estére már nem marad belőle semmi, egy másik pedig halászbárkának, egy harmadik cethalnak és így tovább, mindenki legalább is vagy vízővön utáni, vagy előtti szörnynek képzelte magát, miben kétségtelen érdeme van a bort kimérő árendás izraelitának, hogy rúgna be tőle neve napján.

Csak az esti sötétség vetett véget az igazán pompás kis mulatságnak, midőn is a pécsi dalárda képviselőit kísértük a hajóállomáshoz és búcsúztunk el tőlük és az apatini derék dalárdától.

Midőn az öreg este beállt már az országúton dőcögött kocsink hazafelé. dr.

Egy év után.

Egy év előtt még csak játszott,
Nagyobbak közt meg se látszott.
Arca harmat, lelke szűzi
Ábrándjait szövi, fűzi
Barna szép leánya.

Harmat arcát nap se érte,
Már a kérők jöttek érte.
Szép menyasszony lesz belőle,
Őrül is meg fél is tőle
Szegény barna leánya.

Elkészül a szép ruhája,
Lelke repdes, büszke rája,
Jegyese jön tele kézzel,
Kap a holmin gyerekésszel
Barna szép menyasszony.

De hogy jön a váló óra
Apa anya bucsuzóra.
Látja: a multnak vége lesz,
Ugy megsír mint egy házeresz
Szegény szép menyasszony.

Aztán — — no, megfogja a harmat,
Csillagszemek tüze hamvad,
De azért a világ szája
Irigykedve mondja rája:
Jaj be szép menyasszony!

Ám titokban szíve vérzik,
A csalódást fájva érzi,
Férje durva, rút, egyetlen,
Szenved tőle véghetetlen
Szegény szép menyecske.

Egy év . . . . . és ki hitte vóna?!
Az udvarba szállt a gólya,
„Soha ilyet” — kelepeli
S örömmel lesz színg telí
A halvány menyecske.

Ölelgeti, csókolgatja
Friss meleggel takarogatja,
Mint a galamb gyűgyög neki.
Kebelére édesgeti
Szép halvány menyecske.

Ha jön férje komor arca,
Vagy feltámad lelki harca.
Csak ráborul a bölcsőre,
Mint áldó nap a mezőre,

Ugy örül, hogy könnye is hull,
Boldogságtul, fájdalomtul
Öleli szíve virágát
Elfelejté dult világát
Szegény szép menyecske!!!

Hajabusz.

Felolós szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. királyi járásbíró 4072 és 4110. számú végzése által Volveter szül. Kapesz Zsófia és Kapesz Henrik javára Kapesz Frigyes ó szivaci lakos ellen 98 frt 66 kr és 154 frt 59 kr tőke, ennek 1884. év november hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 69 frt 47 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 424 frtra becsült lovak, szarvasmarha, agy-nemű és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 4601/1885 sz. kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszínén, vagyis Ó Szivacon a község házában leendő eszközökre 1885. évi augusztus hó 27. napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1885. évi augusztus hó 12-én.
Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

9005./1885. szám.

Bérbeadási alkutárgyalás.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt álló 1268¹⁰⁰⁰ holdas baracskaik tagosított földnek bérbeadása iránt évi 13202 frt 40¹/₂ kr haszonbér, mint kiküldési ár mellett továbbá: a 716¹⁰⁰⁰ holdas bresztováci tagosított földnek 12102 frt 01 kr évi haszonbér, mint kiküldési ár mellett és mindkettőre nézve 1885. évi október 1-től 1891. évi szeptember végeig tehát 6 évre terjedő időre a szegedi m. kir. jószágigazgatóságnál **f. évi augusztus hó 26-án a délelőtti órákban** alkutárgyalás fog tartatni. Vállalkozni szándékozók kötelesek a kiküldési árnak 10% át mint bánatpénzt az alkutárgyalást megtartó bizottság elnökének kezébe letenni. A szerződési feltételek a külai és az apatini kincstári ispánságoknál, valamint a szegedi m. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szeged, 1885. augusztus 14-én.

M. kir. jószágigazgatóság

3677. szám.

Szent-Tamas községétől.

Hirdetés.

Szent-Tamas mezőváros előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a helybeli községi vendégfogadó **folyo évi szeptember hó 6-án délután 3 órakor** nyilvános árverésen 3 egymásután következő évekre, 1885. évi október hó 1-től kezdve, évenként előre leteendő készpénzbeli haszonbérletért kiadatni fog.

Ezen szálloda fel van mentve akcisától, a haszonbérlet saját és tulajdon utalait mérí, van rendelkezésére 12 vendég-szoba, kávéház és depót, nagy istálló és fészter.

Különben az árverési feltételek folyó évi augusztus hó 15-től kezdve az alólirt bírónál, hivatalos helyiségében az árverés napjáig betekinthezők, a hol is azok mindenkinek betekintés végett kitéve lesznek.

Szent-Tamason, 1885. évi augusztus hó 11.

Nikolits, **Dungyerszky,**
jegyző. 3-1 bírő.

Hirdetmény.

A Bács-Bodrogh megyei kir. adófelügyelő székhelyén Zomborban az 1883. évi 44. t. c. 30. §-a értelmében 1884-1886. évek tartamára már mult évben megalakult egyes adófelsőzlamlási bizottság a III-ad osztályú kereseti adónak 1885/6 évekre való érvénnyel, továbbá a nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok üzleti adójának 1885. évre első fokúlag eszközölt megállapítása ellen beérkezett felebbezések fölötti tárgyalásait f. év szeptember hó 2-ik napján az ó-becsei kir. adóhivatali kerületből beérkezett felebbezések elbírálásával megkezdendi és folytatólóg mindennap, vasár- és ünneppokot kivéve, reggeli 8 órától kezdve a megállapított sorrend szerint a zentai, bajai, zombori, palánkai, külai, ujvidéki és végül a szabadkai kerületből beérkezett felebbezéseket fogja tárgyalás alá venni.

A zombori egyesadó-felsőzlamlási bizottság

Bérbe adandó ház.

Szelence városrészben nagys. Széchenyi József kir. törvényszéki elnök ur szomszédságában, bástya-utca 41. sz. alatti ház **folyo évi november hó 1-től** haszonbérbe adandó, esetleg el is adó.

3-3

Pályázat.

Alulírott községi irodájában egy 400 frt fizetéssel rendszeresített irnoki és egy 1 frt 50 kr. napidíjjal hat hónapra (esetleg tovább) felveendő végrehajtói állás minél előbb betöltendő.

Ajánlatokat elfogad
Karavukován, 1882. aug. 8.

Szalay Frigyes,
jegyző.

3-3

1382. sz.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottságának 533/közgy. ex 1885. számú határozata folytán Petrovosczellő 7231 lelket számláló nagyközségben rendszeresített állatorvosi állomásra ezennel pályázat hirtetetik.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állomást elnyernyi óhajtják, hogy az eziránti pályázati kérvényüket az állatorvosi oklevéllel felszerelve, ezen hirdetésnek első megjelenésétől számított 30 nap alatt az előljáróságnál annál bizonyosabban benyújtás, mivelhogy a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állomás a következő javadalmazással van egybekötve: évi 400 frt fizetés a község pénztárából előleges havi részletekben, továbbá magánosoktól beteg jószág egyszéri megnézése és rendeletért nappal 20 kr., éjjel 40 kr., a levágandó marha megvizsgálásáért nagyság és kortekintet nélkül 20 kr., minden darab birka után 4 kr. és minden darab bárány után 2 kr. fiztetetik.

Bács Petrovosczellő, 1885. augusztus 12-én.

Varga István, **Kelemen Mátyás,**
jegyző. bírő. 3-1

közlegő iskolai évadra teljes ellátásra 2 tanulót elvállal Krelli Ágoston megyei irnok.

Kisbérleti hirdetmény.

A külai kincst. urad. ispánság kerületéhez tartozó ó-verbázi II. dűlőbeli 5, 10, 15, 25, 30 holdas részletekre osztott 207¹⁰⁰⁰ holdas kisbérletnek 1885. okt. 1-től kezdődő három évi bértartamra az első évben buza-, a második évben kukorica- és a harmadik évben zab- vagy árpa vetés alá leendő bérbeadása iránt **Külán a kir. kincstári ispánságnál 1885. évi augusztus hó 21-én délelőtt 9 órakor** nyilvános árverés fog tartatni. Az árverésnél a kikiáltási árnak 1/4 része bánatpénzül leteendő és ezen bánatpénz az 1885. évi október hó 1-én, mint a bér-idő tényleges kezdete napján, az egész évi haszonbérre kiegészítendő és azután az évi haszonbér évente előre fizetendő. A feltételek a külai m. kir. ispánságnál megtekinthetők. — Szeged, 1885. augusztus 1-én.

2-2

(Utannyomat nem díjaztatik.)

M. kir. Államjóságigazgatóság.

Eladó birtok.

A zombori határban lévő, ó-szivaci úton fekvő birtokom, mely 51¹/₂ régi holdból áll s két parcellában fekszik — az egyik parcella 28¹/₂ régi hold, a másik 23 régi hold — szabadkézből elárusítandó. **A vételár kedvező feltételek mellett fizetendő.**

Közelebbi felvilágosítás kapható a birtoktulajdonosnál.

Mátios Vazul
földbirtokos **Mitrovicán.**

4-4

Árverési hirdetmény.

Méltóságos idősb Perczel Miklós borsódi birtokán f. évi augusztus hó 30-án nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek az alább kitüntetett tárgyak eladandók lesznek:

1-ör. Egy 8 lóerejű Clayton és Schuttleworth-féle jó karban levő gőzcseplő, egy kettős járatú gőzmalom.

2-ör. Beerni-faj fejőstének, borjúk, magyar ökrök és kis-jenei sertések.

3-ör. Minden a gazdasághoz szükségelendő szerek, gépek, kocsik és szekerek.

Borsód, 1885. évi július hó 26-án.

Antunovits János,
gazdatiszt.

8-6

Zombor, 1885. Bitterman Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

813. sz.
1885.

Hirdetmény.

Kucura községében 7 korcsmában gyakorolható regale (bor- és pálinkamérés) jog, **f évi augusztus hó 20-án d. u. 2 órakor** Kucura község házában három egymást követő évekre, vagyis 1886. évi január 1-től 1888. évi december 31-ig nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek alulirt előljáróságnál a hivatalos órákban mindenki által megtekinthetők.

Kucurán, 1885. évi augusztus hó 4-én.

Luszkánecz Bertalan, **Ábrahám János,**
jegyző 3-3 bírő.

Bérbeadó.

A volt Horváth-féle házban a főutca sarkán lévő sörcsarnoki helyiségek
1885 évi november hó 1-től.

A volt Gergurov Mladen-féle emeletes házban a főutcában 2 egymásba nyiló butorozott első emeleti szoba azonnal.

Bővebb felvilágosítást ad

Falcione Gusztáv

3-2

a tulajdonos.

1115. szám.

Német-Palánka mezővárosa.

kig. 1885.

Arverési hirdetmény.

Német-Palánka m. városának alulírott előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező bor és pálinka mérésre a korcsmáltatási jog a község által a magas kincstáriól megvett korcsma-épület nélkül **folyo évi augusztus hó 23-ik napjának d. u. 2 órakor** tartandó nyilvános árverésen évi 5200 frt kikiáltási ár mellett egy, esetleg három egymásutáni évekre folyó évi november hó 1-től a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe adatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% át készpénzben bánatpénz fejében alulírottak kezébe letenni. Az árverési feltételek az árverés napjáig alulírott előljáróságnál a hivatalos órák alatt mindenki által betekinthezők. Kelt Német Palánkán, 1885. augusztus 10-én.

Nagy László, **Bernhart Antal,**
jegyző. 3-2 albíró.

Hirdetés.

Kula mezőváros gör. kel. szerb hitközségnek folyó évi július hó 6-án 5. pont alatt hozott határozata értelmében a templom tornyán felmerült bádagos munkákra, Langer József által készített 395 friban előirányzott tervrajz és költségvetés alapján ez évi **augusztus hó 23-ik napján** a gör. kel. szerb iskola termében d. u. 3 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az árlejtési feltételek, valamint a készített munkákról felvett tervrajz is, az alulírott elnök-nél bármikor betekinthező. Az árverező 10% bánatpénzt tartozik letenni.

Uvality Szrdán, **Lukits Szvetozár,**
jegyző. 3-3 elnök.

Varró iskolát nyit

özy. Jancsovics Zsófi.

Jelentkezhetni **szept. hó 1-éig** lakásán, a csendes utcában.